

Vergaderjaar 2021–2022

34 773

Gevolgen van de orkaan Irma

Nr. 24

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 oktober 2021

Conform mijn toezegging uw Kamer periodiek te informeren (Kamerstuk 34 773, nr. 9) bied ik u bijgevoegd aan het Semi-Annual Report 2021 Sint Maarten Reconstruction and Resilience Trust Fund (hierna: halfjaarrapportage 2021) over de periode van 1 januari tot en met 30 juni 2021¹. Met deze brief informeer ik u tevens over de actuele stand van zaken.

Algemeen

In het eerste half jaar van 2021 zijn er belangrijke stappen en zichtbare resultaten gerealiseerd die ten goede komen aan de bevolking van Sint Maarten. Zo is de aanbesteding voor het herstel van de luchthaven afgerond en kunnen de werkzaamheden nu daadwerkelijk beginnen, zijn er inmiddels 62 aanvragen van MKB-bedrijven goedgekeurd voor financiering (Enterprise Support Project), zijn er 24 subsidies verleend aan lokale NGO's die bijdragen aan de weerbaarheid van de samenleving (Resources for Community Resilience project) en zijn 75 van de 109 geïdentificeerde scheepswrakken verwijderd uit Simpson Bay Lagoon en Mullet Bay Pond (Emergency Debris Management Project). Op de website www.sintmaartenrecovery.org en in tabel 2.2 van de halfjaarrapportage 2021 wordt de exacte voortgang ten opzichte van de vorige periode (tweede helft van 2020) inzichtelijk gemaakt.

De voortgang is ook zichtbaar in de omvang van de uitgaven. Zo is meer dan 70% van de trustfonds middelen, wat gelijk staat aan \$ 313 mln.², gecontracteerd aan wederopbouwprojecten. Van dat bedrag is \$ 122 mln. uitgekeerd, wat neerkomt op 39%. Tot nu toe zijn 102 contracten gegund

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² In deze brief worden zowel eurobedragen als dollarbedragen gemeld. Er wordt niet omgerekend, aangezien tranches op meerdere momenten tegen verschillende koersen zijn overgemaakt, en projecten worden gefinancierd vanuit meerdere tranches.

aan lokale ondernemingen en 68 contracten aan internationale bedrijven, voornamelijk in de bouwsector.

Er blijven factoren die een risico vormen voor de voortgang van projecten zoals de effecten van COVID-19, het gebrek aan capaciteit en expertise, problemen op het gebied van wet- en regelgeving en het gebrek aan gekwalificeerd personeel in zowel de publieke als private sector. Op diverse niveaus wordt gesproken over voortgang van projecten en over Nederlandse ondersteuning in de vorm van technische assistentie. Zo heeft Nederland ondersteuning geboden bij de aanpassing van de belastingwetgeving zodat het zetelverdrag kan worden getekend en de Wereldbank een lokaal kantoor openen. De aanwezigheid van de Wereldbank op het eiland zal de uitvoering van de projecten bevorderen.

De stuurgroep heeft in juli besloten akkoord te gaan met financiering van drie nieuwe projecten: Social Housing, Mental Health en een uitbreiding van het ERP-1 project ten behoeve van onder meer het herstellen van sportfaciliteiten die door orkanen zijn vernietigd. Daarnaast wordt onderzoek gedaan naar een mogelijk vierde project namelijk het opzetten van een Disaster Relief Fund. Een gedetailleerde uitwerking van deze projecten verwacht ik uiterlijk volgend jaar.

Voortgang wederopbouw-projecten

In totaal zijn nu tien projecten in uitvoering en drie projecten in voorbereiding met een totale omvang van \$ 378 mln. Ten opzichte van de jaarrapportage van 2020 is in het afgelopen halfjaar \$ 87,4 mln. extra uitgekeerd door het trustfonds aan projecten. Hieronder ga ik in op de projecten en de financiële stand van zaken.

Emergency Recovery Project (ERP-1)

In totaal zijn 375 van de beoogde 535 huizen gerepareerd, een toename van 208 huizen ten opzichte van de jaarrapportage 2020. Dit totaal is inclusief 269 huizen voor de meest kwetsbaren die in beheer zijn van het Sint Maarten Housing Development Foundation (SMHDF). Het Rode Kruis heeft daarnaast in totaal 182 daken hersteld en 63 lokale ambachtswerkzaamheden getraind in het herstellen van daken. Dit jaar is de nooduitrusting voor de hulpdiensten geleverd, waaronder diverse voertuigen, communicatieapparatuur en isolatie units voor ambulances. Daarnaast is zwaar materieel geleverd ten behoeve van de afvalstortplaats.

Na substantiële vertragingen door beperkingen op het gebied van aanbesteding en als gevolg van een gebrek aan lokale capaciteit en expertise voor het verantwoord verwijderen van de aangetroffen asbest zijn de herstelwerkzaamheden van scholen gestart. De eerste drie scholen inmiddels zijn opgeleverd en kinderen zijn dit schooljaar weer gestart op hun eigen school. Afronding van de aanbesteding van het herstel van de laatste scholen wordt later dit jaar verwacht.

Sint Maarten is in de toekomst beter verzekerd tegen (natuur)rampen zoals orkanen, aardbevingen en extreme regenval. Het trustfonds draagt bij aan de premies bij de *Caribbean Catastrophe Risk Insurance Facility (CCRIF)* en te ondersteunen bij het lidmaatschap in de *Caribbean Disaster Management Agency (CDEMA)*. Door de additionele financiering voor ERP-1 kunnen beide dekkingen worden verlengd tot juni 2023.

Hospital Resiliency and Preparedness Project (HRPP)

De constructie van het nieuwe ziekenhuis is begin dit jaar van start gegaan en de contouren worden steeds meer zichtbaar. De verwachting is dat deze begin 2024 volledig operationeel is. Parallel worden ook nog werkzaamheden aan het bestaande ziekenhuis uitgevoerd, zoals vijf extra tweepersoonskamers, het medische gasdistributiesysteem, de upgrade en uitbreiding van de operatiekamer en de uitbreiding van de dialyseafdeling. Het trustfonds is in 2020 ook aangewend om extra zorgcapaciteit voor COVID-19 patiënten te kunnen leveren. Als gevolg van de werkzaamheden is het aantal buitenlandverwijzingen gedaald en is de algehele kwaliteit van de zorg verbeterd.

Emergency Debris Management (EDMP)

Het Emergency Debris Management Project (EDMP) is een belangrijk project voor de inwoners van Sint Maarten en om die reden ook benoemd als een prioritair. Dit jaar is gestart met de verwijdering van scheepswrakken uit Simpson Bay Lagoon en Mullet Bay Pond. In het rapport wordt nog gesproken over 63 geruimde wrakken. Inmiddels zijn 75 van de 109 geïdentificeerde scheepswrakken verwijderd. Voor het einde van dit jaar moeten de overige wrakken zijn verwijderd. Verder is ruim 8 van de 10 km aan kustlijn opgeruimd.

Zoals eerder gemeld aan uw Kamer is de aanpak van dit project veranderd, nu als gevolg van beter afvalmanagement het aantal uitslaande branden op de afvalberg substantieel is afgenomen. In maart 2021 is een Roadmap vastgesteld door de stuurgroep en de Sint Maartense ministerraad waarin de acties van betrokkenen zijn vastgelegd. Onderdeel daarvan is de herhuisvesting. In het belang van de veiligheid van direct omwonenden kunnen de werkzaamheden op de afvalberg pas aanvangen nadat de noodzakelijke herhuisvesting heeft plaatsgevonden. Om dit complexe proces te bevorderen is een *high level focal point resettlement* aangesteld. De herhuisvesting kan naar alle waarschijnlijkheid begin 2022 starten. Een studie naar afvalbeheer is in mei 2021 afgerond waarbij een technische en strategische onderbouwing is gegeven om de benodigde hervormingen door te kunnen voeren. Met steun van Nederland wordt op korte termijn technische assistentie geleverd op het gebied van financiële, technische en juridische expertise. Sint Maarten is en blijft vervolgens zelf verantwoordelijk om noodzakelijke keuzes te maken voor de hervormingen.

Herstel van de luchthaven

Ik heb uw kamer eerder geïnformeerd over de ontstane situatie met betrekking tot de corporate governance op de luchthaven. Zoals ik uw kamer heb geïnformeerd heeft de regering van Sint Maarten de afgelopen periode maatregelen getroffen en is de ondersteuning in het project door de Royal Schiphol Group verlengd. Inmiddels heeft Ballast Nedam de opdracht gegund gekregen en zullen de werkzaamheden in het najaar starten. De verwachting is dat de reconstructie in 2023 is afgerond. Een bijdrage in de operationele kosten – in 2020 was dit \$ 7,42 mln. – loopt ook in de eerste helft van 2021 door, hoewel deze lager is vanwege de gedeeltelijke hervatting van de instroom van toerisme. In Q1 2021 bedroef de bijdrage in de operationele kosten \$ 3,19 mln.

Enterprise Support Project (ESP)

Onder dit project kunnen leningen en subsidies worden verleend aan het lokale MKB voor de ontwikkeling van bedrijfsplannen alsook het onder-

steunen van capaciteitsopbouw. Hiervoor is \$ 35 mln. gereserveerd. Tot nu toe zijn 62 aanvragen van MKB-bedrijven goedgekeurd. In het rapport wordt nog het aantal van 53 genoemd. Daarnaast worden er momenteel 127 financieringsaanvragen beoordeeld. De looptijd van dit project wordt verlengd tot eind van het trustfonds, zodat partijen ook langer de tijd hebben om leningen terug te betalen.

Resources for Community Resilience (R4CR) en het Child Resilience and Protection Project (UNICEF)

Het R4CR project, geïmplementeerd door VNG Internationaal, is bedoeld om onder meer lokale non-gouvernementele-organisaties (NGO's) en community-based-organizations (CBO's) te ondersteunen. Tot nu toe zijn er in twee rondes 24 subsidies verleend met een waarde van \$ 1 mln. Daarnaast voert UNICEF Nederland een project uit voor zowel het vergroten van rampenparaatheid en de geestelijke welzijn van kinderen, als kindbescherming in algemene zin.

Financieel

Eind 2020 heeft Nederland de derde tranche à € 90 mln. in het trustfonds gestort. Dit was nodig om de voortgang in de uitvoering te borgen. Daarmee heeft Nederland in totaal € 352 mln. in het trustfonds gestort. Hiervan is inmiddels \$ 342 mln. geëncmitteerd aan projecten en aan kosten zoals fondsmanagement, analytisch werk en administratie (zie ook Kamerbrief TK 34 773, nr. 22). Het verzoek om de vierde en tevens laatste tranche van bijna € 101 mln. te storten is ontvangen en wordt momenteel beoordeeld.

Tot slot

De wederopbouw levert steeds meer zichtbare resultaten op. Ik constateer dat de regering van Sint Maarten op een aantal projecten de verantwoordelijkheid heeft genomen die nodig is om de uitvoering projecten verder te brengen. Ik blijf met de regering van Sint Maarten en de Wereldbank in gesprek om tot oplossingen voor knelpunten te komen die zich onvermijdelijk zullen voordoen om zo de voortgang te bevorderen.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.W. Knops